

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C262 – OND26**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 17 juni 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de collectieve arbeidsovereenkomsten in het onderwijs	3
Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over uitingen van homofobie in Vlaamse steden	5
Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de titel ‘Master of Science’ in het academisch onderwijs	12
Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de discriminatie van zwangere vrouwen en jonge moeders op de werkvloer	
Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de verontrustende cijfers rond de discriminatie van zwangere vrouwen op het werk	14
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de evaluatie van de Se-n-Se-opleiding Integrale Veiligheid	19
Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de rapportering inzake de OCM-actieplannen 2008-2009 (open coördinatiemethode)	20

■

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert**Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de collectieve arbeids-overeenkomsten in het onderwijs**

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, cao VIII van 5 oktober 2006 is de laatst afgesloten collectieve arbeidsovereenkomst voor de onderwijssector en liep van 2005 tot 2009. Het was een ambitieus akkoord, weliswaar tot stand gekomen in een ander financieel-economisch klimaat dan vandaag. In de periode van uitvoering, van 2006 tot 2011, is een totaalbudget van 261.216.000 euro uitgetrokken.

Dit akkoord omvatte een hele rist concrete initiatieven die gericht waren op het verhogen van de kwaliteit en de werkomstandigheden in onze Vlaamse scholen. Onder meer de invoering van de functiebeschrijvingen en evaluatie, het verhogen en gelijkschakelen van bepaalde salarisschalen, de opwaardering van het ambt van directeur in het basis- en secundair onderwijs, de zorgcoördinatie en de intussen reeds afgeschafte mentoruren waren daarin opgenomen.

Er werd op 4 juni 2009 een aanvullende cao VIIIbis gesloten over de besteding van een beperktere enveloppe restmiddelen. Toenmalig minister Vandenbroucke formuleerde bij het sluiten van deze laatste cao de noodzaak voor de volgende Vlaamse Regering om een structurele aanpak van het lerarentekort hoog op de agenda te plaatsen.

Vlak na Nieuwjaar, op 11 februari 2010, zowat daags na het aflopen van de vorige cao-periode, legden de sociale organisaties reeds hun huiswerk op tafel in de vorm van het 'Eisencahier voor een negende Vlaamse onderwijs-cao 2010-2011'.

Het eerste schooljaar van deze nieuwe regering loopt op zijn laatste benen en het jaar 2010 is intussen ook al ver gevorderd.

Minister, hoever staat het met de uitvoering van de onderwijs-cao's VII, VIII en VIIIbis? Welke afspraken uit de vorige cao's werden nog niet nagekomen? Zullen die nog worden uitgevoerd?

Welke thema's zullen bij de besprekingen van cao IX op tafel komen? Welke timing stelt u voorop voor de onderhandelingen? Tegen wanneer hoopt u de nieuwe cao af te sluiten?

Is een budgettaire enveloppe beschikbaar voor de nieuwe onderwijs-cao, weliswaar rekening houdend met de andere financieel-economische omstandigheden dan die van de laatste jaren?

Zult u bij de onderhandelingen aanwezig zijn, zoals uw voorgangers, en zeker zoals uw grote voorgangers?

De voorzitter: Ik weet niet of er een onderscheid is tussen grote en kleine voorgangers. In elk geval is er geen juridisch onderscheid. Alles is een kwestie van interpretatie.

Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: In cao VII was een maatregel over de evenredige arbeidsparticipatie opgenomen. Het gaat over de uitwerking van maatregelen om personeelsleden die tijdens hun loopbaan gehandicapt worden, toe te laten hun loopbaan in het onderwijs voort te zetten. Er is echter geen consensus over de principes zoals die zijn opgenomen in Onderwijsdecreet XIX. Dit thema is verwezen naar de Werkgroep Geïntegreerd Gezondheidsbeleid, waarin de sociale partners participeren en die wellicht vanaf september 2010 zeer intensief zal samenkomen om tot een oplossing te komen.

Er zijn heel wat zaken die we met de vakbonden moeten bespreken. We hebben nu een voorlopige heel zware agenda opgesteld. Wellicht zal de Werkgroep Geïntegreerd Gezondheidsbeleid vanaf september opgestart worden.

In cao VIII was een maatregel opgenomen over de gelijkschakeling van tweede- en sommige eerstegraadsdiploma's met een mastergraad. Deze luidde als volgt: "De gelijkschakeling van de tweedegraadsdiploma's en van sommige eerstegraadsdiploma's met een mastergraad zal via een piste eerder verworven kwalificaties (EVK) gebeuren naar analogie met het project EVK waarmee de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) de doorstroming van het hoger onderwijs voor sociale promotie (HOSP) naar de hogescholen wil bevorderen. Een werkgroep binnen de Vlor die start in september 2006, zal daartoe een piste uitwerken." De sociale partners hebben deze eis opnieuw in hun eisencahier voor de nieuwe cao opgenomen.

Welke thema's liggen bij de besprekingen van cao IX op tafel? Wat is de timing? Alle eisen die door de sociale partners zijn opgenomen in het eisencahier voor cao IX worden besproken. Ze zijn ondergebracht in acht thema's: inspraak, administratief statuut, verlofstelsels, omkadering, prestatieregeling en bezoldiging, uitvoering vorige cao's, anomalieën en arbeiderspersoneel. Oorspronkelijk hadden we – met de vakbonden – de bedoeling om cao IX af te sluiten voor het zomerreces. Op een tussentijdse evaluatie samen met de sociale partners – vakbonden en werkgevers – op 7 juni 2010, heb ik gemerkt dat de wens leefde om het tijdstip over de vakantie te tillen en te verschuiven naar oktober, november 2010. Uiteraard respecteer ik die wens.

Voor onderwijs is er enkel in het resterende bedrag van vorige cao's voorzien: voor het niet-hoger onderwijs buiten de basiseducatie circa 1,6 miljoen euro in 2011 en voor het hoger onderwijs 18.000 euro in 2010 en 2011. Er is dus geen nieuwe enveloppe, zoals dat in principe ook niet gepland is voor Welzijn en Ambtenarenzaken.

Ik zal uiteraard op belangrijke vergaderingen zelf aanwezig zijn en zeker bij de slot-besprekingen. Ik vind echter ook dat men vertrouwen moet hebben in zijn medewerkers. Het zijn soms heel technische besprekingen. De mensen moeten voldoende tijd nemen om alles door te nemen. Op belangrijke vergaderingen en op het einde zal ik zeker zelf aanwezig zijn, zoals bij de tussentijdse evaluatie van een dikke week geleden. Ik streef een efficiënt tijdsgebruik van eenieder na. Dat leidt tot maximale prestaties.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik begrijp dat wat de vorige cao's betreft eigenlijk niet zo heel veel meer moet worden opgevolgd. We zullen dat met belangstelling volgen. Hetzelfde geldt voor de nieuwe cao die moet worden afgesloten. U hebt de acht thema's genoemd die daar aan bod komen, en gewezen op de beperkte financiële middelen, niet alleen voor deze cao maar ook in andere sectoren, gezien de financiële toestand waar we mee worden geconfronteerd.

Ik zou u nog een suggestie willen doen, minister. Ik heb uw genuanceerde antwoord op mijn laatste vraag begrepen. In het onderwijs is het een sterke traditie dat onderwijsministers zoveel mogelijk proberen aanwezig te zijn bij deze belangrijke onderhandelingen, hoogmissen voor sommige organisaties. U weet, minister, dat hoef ik u niet te zeggen, dat het middenveld uw aanwezigheid daar ook fel apprecieert. U begrijpt mijn suggestie, maar ik moet uw agenda niet bijhouden.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik zal er met mijn secretaresse over spreken. *(Gelach)*

Er zijn zoveel mensen die mij willen spreken, mijnheer De Meyer!

De heer Jos De Meyer: Wees gelukkig.

Minister Pascal Smet: Ik ben heel gelukkig.

De voorzitter: Ook voor een minister telt een dag slechts 24 uur.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over uitingen van homofobie in Vlaamse steden

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Minister, mijn vraag gaat over een schrijnende situatie. We kennen de feiten. Dit geval is zeker niet de regel, maar het zegt toch iets over de sfeer in onze steden. Het is ernstig genoeg om er een kort parlementair debat over te voeren.

Een jong homokoppel ging in de Anneessenswijk wonen en werd daar weggepest. De mannen kochten in 2000 een huis en trokken erin in 2003. Meteen reageerde de buurt – een deel van de buurt – vijandig. De gevel werd bekogeld met stenen, tomaten, vuilnis. Het is jammer om te zeggen, maar de ouders waren allochtone kinderen, al dan niet aangemoedigd door volwassenen. Een plant voor het huis werd langzaam vernietigd, ook graffiti prijkte uiteindelijk op hun vernieuwde gevel. Het koppel dook enkele keren onder nadat ze ook op straat werden gepest en beledigd.

De mannen klagen over de opvang van de stadsdiensten. Stadswacht en politie reageren ofwel niet ofwel veel te laks. Ik heb de indruk dat de opvang door de politie veel verbeterd is sinds de politiehervorming, maar er zijn nog genoeg ongelukkige reacties. Bijvoorbeeld: “U had beter moeten weten. U had maar niet in deze buurt moeten komen wonen.” Als ik dat hoor, is er toch nog wel wat werk aan de winkel. Ik begrijp wat ze willen zeggen, maar een overheidsdienst kan dat soort opmerkingen niet maken tegenover de burger.

Daarop volgt, als absurde en cynische kers op de taart, nog een klacht van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, dat de verstrekte renovatiepremies die het homokoppel had gebruikt, wil terugvorderen aangezien men verplicht is 5 jaar in een huis te wonen wil men blijvend recht hebben op dergelijke premies.

We zijn het erover eens dat dit niet kan. Ik wil het niet te vlug hebben over no-go zones, op welk vlak ook, maar misschien is dit het moment om het even wel te doen. Een democratie mag geen no-go zones tolereren, ook niet als het geweld wat subtieler is, zoals in dit geval. Het ging nooit over rechtstreeks, hard geweld, maar er is zo’n sfeer gecreëerd dat mensen er niet gelukkig konden zijn. Tolerantie tegenover mensen van een ander geslacht, huidskleur, religie of met een andere seksuele voorkeur is een hoeksteen van onze maatschappij.

Minister, ik zag dat u kort op de bal hebt gespeeld. U hebt Charles Picqué aangeschreven met de vraag om minstens de kwestie van de terugvordering van de gewestelijke subsidies te regelen. Ik steun u daar volledig in. Ik heb dat trouwens ook gedaan. We zouden het hierbij kunnen laten en hopen dat dergelijke problemen zich niet meer zullen voordoen. Niet elke dag of elke week, maar links en rechts in steden zoals Gent en Antwerpen merk je toch dat hetzelfde probleem zich voordoet. Eergisteren stond een gelijkaardig geval in Utrecht in de pers. Utrecht ligt niet in Vlaanderen, daarover moet ik u niet ondervragen, maar in sommige steden ligt dit probleem op straat en dat moeten we oplossen.

Vaak zijn het jonge allochtonen die het vuur aan de lont steken. Wat is de rol van de volwassenen daarin? Ze grijpen niet in. Zijn ze aanstoker, zijn ze zwijgende medeplichtige? In elk geval zijn de mentale, fysieke en eventueel financiële gevolgen van dergelijke pesterijen niet te overzien.

Minister, erkent u de problematiek? Dat is een retorische, parlementaire vraag. Bestaan er cijfers over pesterijen? Kunnen we dat in kaart brengen zodat we er beter zicht op krijgen? Als ik overdrijf en de cijfers laag zijn, dan hoor ik het graag. In het andere geval krijgen we er zicht op. Het heeft ook te maken met de registratie door politiediensten. Als die er zich niet te

veel van aantrekken en vinden dat men maar beter moet weten en niet moet gaan wonen in bepaalde wijken, kan ik me indenken dat daarover geen cijfers beschikbaar zijn. Als ze bestaan, zou het toch nuttig zijn ze te hebben. Welke maatregelen bestaan er al op dit vlak? Denkt u aan nieuwe beleidsdaden om mee te voorkomen dat dergelijke situaties zich nog zouden voordoen?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik sluit me volmondig aan bij de vraag om uitleg van de heer Gatz. Tegelijk wil ik aandacht vragen voor de no-go zones in de stad voor mensen van het andere geslacht. Niet alleen een andere seksuele geaardheid lokt ongewenst gedrag uit, maar ook vrouw-zijn. In deze stad zijn er ook no-go zones voor dames met een rokje of jurkje aan. Daar wil ik ook even de aandacht voor vragen en ook de retorische, parlementaire vraag stellen of u dit probleem erkent. Want dat is meestal het begin van de oplossing.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Ik wil me ook aansluiten bij deze vraag om uitleg. Het voorbeeld dat de heer Gatz geeft, is natuurlijk maar een voorbeeld in Brussel, dus als grootstedelijk probleem.

Ik wil het verder opentrekken. In het verleden heb ik 7 jaar Arabisch gevolgd. In onze groep zaten nogal wat mensen van allochtone afkomst. Zonder voorafname heb ik ervaren dat het bijzonder moeilijk is met bepaalde mensen het gesprek aan te gaan over seksuele geaardheid of homofilie. Ze hebben daar een bepaalde visie op en het is bijzonder moeilijk om daarover in debat te gaan. Ze zijn het niet gewoon. Ze zijn daarin opgegroeid en vastgepind. Soms, niet altijd, zijn ze bijzonder weinig bereid om daarover na te denken of te praten.

Ik zal alvast contact nemen met minister Bourgeois om te vragen wat hij in het kader van inburgering zou kunnen doen, om deze zaak vooruit te helpen. Minister, ik wil u adviseren om daar met minister Bourgeois over te praten. Met twee kun je verder geraken om dit probleem aan te pakken.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik sluit me aan bij de bezorgdheid van de heer Gatz. Er zou moeten worden gepraat met de autoriteiten binnen de allochtonengemeenschap. Zij kunnen daar een cruciale rol in spelen. Organisaties als Kif Kif en het Vlaams Minderhedenforum hebben het op hun websites voortdurend over discriminatie en racisme. Daarin hebben ze soms een punt. Soms overdrijven ze, soms hebben ze geen punt. Het zou goed zijn dat deze organisaties zich meer responsabiliseren in hun eigen gemeenschap om de humanistische waarden van onze samenleving in hun eigen gemeenschap door te zetten.

Het is niet gemakkelijk. De laatste weken heb ik toevallig dezelfde ervaring gehad met mensen van de allochtone gemeenschap. Dat is inderdaad een taboe. Maar dat mag geen reden zijn om het te laten betijen. Het zal geleidelijk vooruit moeten gaan. Het initiatief van mevrouw Celis om minister Bourgeois erbij te betrekken is heel goed.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Voorzitter, minister, ik zou zelfs iets verder gaan. Wat mevrouw Celis heeft gesteld over de verantwoordelijkheid van minister Bourgeois klopt, maar in dat geval gaat het over mensen uit het buitenland die zich hier vestigen. Het probleem ligt niet zozeer bij die groep, hoewel dat kan, maar het ligt veeleer bij jongeren die hier al zijn geboren en opgegroeid. We moeten de koe bij de hoorns vatten. Ik denk dan aan het onderwijs, dat zeer belangrijk is.

Minister, verder denk ik dat u veeleer moet overleggen met de minister van Cultuur. Dan gaat het over volkswontwikkeling, over het middenveld. Er zijn federaties die worden erkend. Ze krijgen heel veel middelen in het kader van integratie, van het opzetten van projecten. Het zou goed zijn mocht de minister van Cultuur bepaalde signalen geven aan het middenveld om over dat probleem te communiceren met de achterban, om dat op te nemen in de gewone

werking. Op die manier moeten de diverse ministers, vanuit hun diverse bevoegdheden, het probleem bespreekbaar maken. Het is vrijwel onbespreekbaar. Zo voel ik het ook aan. We moeten echter verder gaan en de diverse ministers aanspreken.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, geachte leden, we hebben het er al over gehad tijdens de bespreking van de beleidsnota.

Ondanks het wegwerken van een aantal belangrijke wettelijke discriminaties of ongelijke behandelingen en ondanks een positief evoluerend maatschappelijk klimaat – want daarop moeten we ook blijven wijzen – sluimert homofobie ook in Vlaanderen nog steeds en steekt het regelmatig de kop op. Mijnheer Gatz, zoals u terecht hebt opgemerkt, gaat het meestal niet over grove pesterijen, fysiek geweld of flagrante discriminaties, maar veeleer over subtielere vormen van weerstand, die uiteraard kwetsend worden als ze voortdurend worden herhaald. Dan gaat het over stereotyperende grappen, negatieve blikken of een fenomeen waarvoor men in Nederland de nieuwe term ‘moderne homonegativiteit’ heeft uitgevonden. Ik heb dat ook moeten leren. In Nederland is dat fenomeen immers al iets eerder gaande.

Die term komt erop neer dat mensen heel politiek correct stellen dat ze niets tegen holebi's hebben, maar eraan toevoegen dat holebi's te veel in de media komen, of dat ze er niet mee te koop moeten lopen, of dat twee homo's die een kind opvoeden, een brug te ver is. Het is enigszins van dezelfde orde als mensen die zeggen: “Ik ben geen racist, maar...” Die mensen stellen zich politiek correct op, maar bevestigen een sluimerend gevoel of houden dat gevoel op zijn minst in stand. Natuurlijk is dat de moeilijkste vorm: het gaat immers over individueel gedrag dat moet worden gewijzigd.

In uitzonderlijke gevallen is er echter wél sprake van vormen van uitgesproken pesterijen of van verbaal en soms zelfs fysiek geweld. Het gebeurt wel eens dat homo's in elkaar worden geslagen. Nog niet zo lang geleden is dat in Brussel gebeurd. Dat is veeleer uitzonderlijk, maar komt toch nog altijd iets te veel voor.

Wat de cijfers betreft, hebben we drie bronnen geraadpleegd. Voor ik die cijfers geef, wil ik toch twee kanttekeningen maken. Niet elke holebi die wordt geconfronteerd met pesterijen, doet ook daadwerkelijk aangifte. Dat gebeurt heel vaak. Er zijn dus ongetwijfeld feiten die niet terug te vinden zijn in de statistieken. Ook wijs ik erop dat niet elke pesterij een discriminatie is, en niet elke discriminatie een pesterij. Het is belangrijk dat in het achterhoofd te houden. Ik kan in elkaar worden geslagen omdat mijn homo-zijn bij wijze van spreken een verzwarende omstandigheid is, maar het kan ook een toevallige omstandigheid zijn, wat erop neerkomt dat een heteroman in dezelfde situatie mogelijk ook in elkaar zou zijn geslagen. Het is niet altijd evident om die grens te trekken. Ik bedoel dat niet vergoelijkend, maar het is belangrijk dat te weten als we cijfers bekijken.

De eerste bron die we hebben geraadpleegd, zijn onze eigen meldpunten discriminatie. U weet dat die zijn opgericht in het kader van het Vlaamse gelijkheidskansenbeleid en in uitvoering van het decreet ter zake. We hebben er momenteel twaalf: in Aalst, Antwerpen, Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout. U weet dat iedereen daar terecht kan met een klacht met betrekking tot discriminatie op basis van gender, seksuele geaardheid, gezondheidstoestand, handicap, leeftijd en etniciteit in de diverse Vlaamse bevoegdheidsdomeinen. We hebben vastgesteld – maar goed, ik zal dat meteen ook nuanceren – dat enkel in Leuven twee klachten zijn ontvangen die kunnen worden omschreven als pesterijen omwille van seksuele geaardheid. In het ene geval ging het om het bekladden van een huis met het woord ‘homofiel’. In het andere geval ging het om een melding van het gooien van een rot ei door onbekenden naar het nieuwe Holebihuis in Leuven.

Het Meldpunt Discriminatie Antwerpen heeft in 2009 vier relevante meldingen ontvangen. Daar ging het om verbale beledigingen die werden geuit door burens. Ook hier moeten we

echter oppassen met die cijfers. Die meldpunten zijn nieuw en wellicht ook nog niet voldoende bekend. De meeste zijn slechts operationeel geworden in 2009. Die cijfers zijn dus relatief en geven niet echt een beeld.

Een tweede bron, die zeker niet te kampen heeft met een gebrek aan naamsbekendheid, is het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (CGKR). In 2009 ontving het CGKR 104 meldingen met betrekking tot het discriminatiecriterium seksuele geaardheid, waarvan 29 afkomstig van vrouwen en 71 van mannen. Van die meldingen hadden er 16 betrekking op het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, 41 op het Wallonië en 47 op Vlaanderen. Het bleek niet altijd om pesterijen te gaan. De meldingen voor Vlaanderen waren verspreid over de hele regio. Er was veeleer sprake van alleenstaande feiten dan van systematisch voorkomende of escalerende fenomenen.

De derde bron die we hebben geraadpleegd, is die van de statistische analisten van het parket. Het gaat over cijfers uit de databank van het College van procureurs-generaal. Het gaat hier om de homofobe delicten die tussen 1 november 2006 en 31 december 2009 in de gerechtelijke arrondissementen werden behandeld. U weet dat op 1 november 2006 de omzendbrief COL14/2006 van het College van procureurs-generaal van kracht is geworden, die een uniforme werkwijze oplegt voor de registratie van misdrijven met een homofob karakter. Vóór die datum was er bij politie en parket geen veld aanwezig waarop het homofobe karakter systematisch kon worden geregistreerd. Daar is gelukkig verandering in gekomen. Ik denk zelfs dat het uw collega, mevrouw Turtelboom, is geweest die daarin een rol heeft gespeeld. Dat is uiteraard heel goed, want op die manier wordt dit veel beter geregistreerd.

Er werden 24 delicten met een homofob motief behandeld. De feiten zijn zeer divers. Er is bij geen enkel parket een echte stijging vast te stellen, behalve in Antwerpen, waar in 2009 voor het eerst dossiers opduiken met de vermelding ‘homofobie’ als motief. Het gaat meteen om acht dossiers.

Je moet dit relativeren omdat die dossiers een ander nummer hebben, terwijl het om dezelfde zaak gaat. Je moet met cijfers altijd oppassen. Maar we moeten toch toegeven dat het registratieveld ‘homofobie’ nog steeds erg zelden gebruikt wordt. Ook daar moeten we oppassen: in welke mate wordt dit door de politiediensten en het parket effectief aangestipt en effectief gemeld?

Het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding heeft weliswaar in 2007 samen met de politie een campagne opgezet om deze omzendbrief beter bekend te maken bij het politiepersoneel, maar wellicht zal niet elke politieagent even alert gebruik maken van deze registratiemogelijkheid. Evenmin weet niet elk slachtoffer van een homofob feit dat hij het kan laten registreren.

Daaruit leid ik af dat het aantal werkelijke feiten hoger is dan het aantal geregistreerde feiten. Zeker als het om verbale agressie gaat, ook al is deze systematisch, doet men vaak niet de moeite om aan te melden. Vooral in stedelijke omgevingen, zeker in Brussel, moet je heel veel moeite doen om een klacht aangegeven te krijgen. Daar zijn dus toch nog wat problemen.

Zodra er een nieuwe regering is, zal ik, mede naar aanleiding van deze vraag, een brief sturen naar Justitie en Binnenlandse Zaken om te vragen om dit opnieuw bekend te maken. Ik zal ook de halebibebeweging vragen om hier aandacht aan te besteden. We zijn aan het bekijken of dit rechtstreeks kan. Maar het is wat gevoelig, als een Vlaams minister naar politiediensten schrijft. Het kan misschien beter door de nieuwe federale collega's van Binnenlandse Zaken en Justitie te sensibiliseren. Ik zal sowieso ook een brief schrijven naar de burgemeesters van de grote steden. Mevrouw Celis heeft gelijk: het is een fenomeen dat zich vooral in de centrumsteden voordoet. Wij moeten aandacht besteden aan het drie-, vier-, vijfhoekoverleg, dat in diverse vormen wordt georganiseerd.

Naar het daderprofiel is er al onderzoek gebeurd. We weten dat bij bepaalde bevolkingsgroepen het risico op weerstand tegen holebiseksualiteit groter is. Onder andere Marc Hooghe heeft in 2007 onderzoek verricht naar de houding van jongeren ten opzichte van holebiseksualiteit. Daaruit blijkt dat het risico op weerstand bij jongens groter is dan bij meisjes; dat jongeren uit het bso het meest negatief staan tegenover holebi's; dat niet-religieuzen doorgaans toleranter zijn ten opzichte van holebi's dan gelovigen.

Dit wil echter niet zeggen dat iedereen die het aanvaarden van holebiseksualiteit niet evident vindt, zich ook automatisch schuldig maakt aan pestgedrag, geweldplegingen en/of discriminatie. Dit gebeurt vaak vanuit pure onzekerheid. Ik weet niet of ik als niet-medisch geschoold persoon een theorie moet geven, maar heel vaak zijn diegenen die het meest tegen holebi's zijn, zelf holebi, maar dan zeer zwaar onderdrukt.

Het is heel interessant om eens te kijken naar de recente politieke geschiedenis in de Verenigde Staten. Al diegenen die zich daar de voorbije 10, 20 jaar het meest hebben verzet tegen holebi's, blijken allemaal op latere leeftijd met een of andere escortboy, al of niet op vakantie, leuke tijden te hebben meegemaakt. Zo is er een republikein, die er heel zwaar tegen was, die met een escortboy op vakantie was gegaan naar Spanje. Hij had er niets beter op gevonden dan om te zeggen dat hij een boy had ingehuurd om zijn bagage te dragen omdat hij zelf rugpijn had. Maar de pers had hem gefotografeerd terwijl hij op de luchthaven zijn bagage duwde terwijl de escortboy daar heel mooi op stond toe te kijken. Dat was wel heel grappig. En interessant om te zien: we moeten heel goed beseffen dat diegenen die het meest tegen zijn, iets te verbergen hebben.

Alle relativeringen en contextualisering en mogen niet doen vergeten dat er een hardnekkig probleem is, dat bij bepaalde groepen in de samenleving sterker aanwezig is. Dat is een kwestie van evolutie. De evolutie in Vlaanderen de voorbije 20 jaar moet in subculturen van onze samenleving ook plaatsvinden. In mijn beleidsnota focus ik weliswaar op een algemeen holebi- en transgender vriendelijk maatschappelijk klimaat, maar er wordt ook voor de eerste keer in een beleidsnota van een minister van Gelijke Kansen heel uitdrukkelijk verwezen naar het empoweren van holebi's en transgenders, ook en vooral binnen de allochtone gemeenschap.

Wij zullen dat de komende maanden en jaren uitvoeren, onder andere in het onderwijs maar ook met de organisaties van allochtonen. We onderzoeken hoe we dat kunnen doen. Het is allemaal niet zo evident. Er rust daar een taboe op. Maar ik wil toch een sterke impuls geven. Heel wat allochtone holebi's vormen extra kwetsbare doelgroepen. Dat heeft zelfs niet enkel met holebi's te maken. Seksualiteit is daar sowieso al een probleem.

Denk aan Sam Touzani, die het tijdens een optreden in de Koninklijke Vlaamse Schouwburg over masturbatie had en schoenen naar zijn kop kreeg. Er was – en dat was goed – een grote participatie van Marokkaanse Brusselaars in de zaal. Sam Touzani is een heel vooruitstrevende en open Marokkaanse Brusselaar. Als hij tijdens een performance over masturbatie spreekt, verlegt hij eigenlijk de cultuurgrenzen. Dat zien we heel goed. Hij heeft daarna nog een goed debat met die jongeren kunnen voeren. Op zich was dit misschien een verrijkende ervaring. *(Opmerkingen van de heer Sven Gatz)*

Hij is een moedig man. Hij zet op deze manier een belangrijke stap. Die jongeren denken na over wat er zoal gebeurt. Het ongenoegen wordt geuit. Zo ontstaat een dialoog. Het lijkt me belangrijk dergelijke momenten van uiting te hebben. Misschien moeten we die, op een gecontroleerde manier, wat meer organiseren.

Ik ben me ervan bewust dat er nog heel wat werk moet worden verricht. Ik zal dat ook doen. Ik verwijs in dit verband naar het debat dat we over de beleidsnota hebben gevoerd. Ik vind het belangrijk dat het Vlaams beleid met betrekking tot de prevalentie van homofobe pesterijen en discriminaties de vinger aan de pols houdt. Dat is een duur stadshuiswoord. Het gaat er gewoon om dat we in het oog moeten houden wat er gebeurt.

Om die reden bereiden we momenteel het tweede Zzzip-onderzoek voor. Dit is een grootschalige bevraging van Vlaamse holebi's over verschillende facetten van hun leven. Die bevraging heeft in 2006 voor het eerst plaatsgevonden. Toen zijn 3000 holebi's bevraged over hun concrete ervaringen met discriminatie op de werkvloer. Nu zullen we expliciet vragen over fysieke en verbale agressie tout court in die bevraging laten opnemen. Het is de bedoeling dit Zzzip-onderzoek minstens om de 5 jaar te herhalen. Zo zullen we een duidelijke evolutie in de Vlaamse samenleving kunnen monitoren.

Ik ben blij dat de heer Gatz deze vraag om uitleg heeft gesteld. Ik leid uit de reacties af dat een vrij grote meerderheid in het Vlaams Parlement hier gezamenlijk over wil waken. Ik stel voor dat we op een later tijdstip, als we wat meer zicht op onze aanpak hebben, in deze commissie een gedachtewisseling organiseren over de manier waarop we met deze maatschappelijk dubbel kwetsbare groep omgaan. Ik sta hier in elk geval voor open.

De voorzitter: Minister, we zullen die suggestie zeker onthouden.

De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Ik zou nog enkele bedenkingen willen formuleren. Ik dank de minister voor zijn zeer goed antwoord, waarin nuancering en actiebereidheid worden gemengd. Er zijn nu al acties. Ik ben me ervan bewust dat het hier een werk van lange adem betreft. Verschillende sprekers hebben er al op gewezen dat dit werk via verschillende kanalen zal moeten verlopen.

Er is terecht onder meer gesuggereerd met de zelforganisaties in de migrantensector en de volksontwikkelingsinitiatieven in de cultuursector samen te werken. Er is ook terecht gesuggereerd hier in het inburgeringsbeleid nog wat bijkomende aandacht aan te schenken. Ik weet dat dit reeds gebeurt. De Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand heeft het Brussels onthaalbureau bezocht. We zijn er toen uitdrukkelijk op gewezen dat dit niet in een confronterende sfeer verloopt. Het is de bedoeling dit voor alle deelnemers rond de inburgeringstafel bespreekbaar te maken. Dat levert allerlei reacties op. Sommigen brengen hier begrip voor op. Anderen reageren zeer heftig. Het onderwerp komt in elk geval ter sprake. Dit maakt in elk geval deel uit van de cursus maatschappelijke oriëntatie.

Ik wil nog een laatste punt naar voren brengen. De vraag het opvangprobleem binnen de politiediensten wat meer onder de aandacht te brengen, kan misschien het best aan de minister van Justitie of aan de minister van Binnenlandse Zaken worden gesteld. Het zou misschien niet slecht zijn rechtstreeks met deze diensten contact op te nemen. Ik laat dit volledig aan de appreciatie van de minister over.

Het is een goede zaak dat er omzendbrieven bestaan en dat de top van de politiezones aandacht heeft voor die problemen. Het is de bedoeling dat de politiekorpsen hier gevoelig voor worden gemaakt. Dit sijpelt natuurlijk slechts langzaam door. Misschien moeten we andere manieren zoeken om de wijkagent en dergelijke te sensibiliseren.

Daarmee pak ik het probleem natuurlijk niet ten gronde aan. De mensen moeten het gevoel krijgen dat ze bij de politie een luisterend oor vinden. Ze mogen niet worden weggestuurd met de mededeling dat de politie daar geen tijd voor wil maken en daar geen proces-verbaal voor wil opstellen.

We zullen dit debat in de toekomst zeker nog kunnen voortzetten.

De voorzitter: Mevrouw Brusseeel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseeel: Ik dank de minister voor zijn uitgebreid en zeer interessant antwoord. Helaas heb ik niets over mijn bijkomende vraag gehoord. Het door de heer Gatz aangekaarte gedrag is nochtans niet enkel het probleem van een specifieke doelgroep. Het is natuurlijk een probleem voor die doelgroep. Het is echter ook een enorm probleem voor de doelgroep die ik heb vermeld.

De seksistische reactie van de voorzitter op mijn opmerking over rokken en jurken toont duidelijk aan dat er nog werk aan de winkel is en dat er een probleem is. Er wordt niet opgetreden tegen ongeoorloofd gedrag. Het kan om pesterijen, opmerkingen of intimidatie gaan. De politie neemt klachten niet ernstig. Het is duidelijk dat niet alle beleidsmakers dergelijke klachten voldoende ernstig nemen.

Ik ben ervan overtuigd dat de minister dit ook een probleem vindt. De voorzitter kan lacherig over mijn rok doen. Mijn rok is mijn recht en ik stap daar niet van af. In die bepaalde zones in Brussel waar mijn holebivrienden worden belaagd, word ik zelf ook belaagd. Het gaat om gevallen van verbale agressie. Dit weegt op de mensen. Die agressie is ontoelaatbaar. De generatie van mijn moeder had minder problemen met het dragen van een minirok dan ik met het dragen van een rok tot op mijn knie. Ik aanvaard dat niet.

Ik deel volledig de mening van de heer Gatz en de minister dat de holebigroep een immens probleem heeft, maar het probleem voor vrouwen in onze gemeenschap in Brussel en in andere grootsteden met een grote allochtone gemeenschap is eveneens immens.

De voorzitter: Mevrouw Brussee, het feit dat u mijn opmerking seksistisch vindt, laat ik volledig voor uw rekening. Dat is absoluut niet zo bedoeld. Een zekere krampachtigheid is u niet vreemd.

U hebt zich bij de vraag van de heer Gatz aangesloten, maar die vraag ging niet helemaal over het thema dat u aankaartte. De minister mag dus, maar moet niet antwoorden. Uiteraard krijgt u de gelegenheid om over dat thema een vraag te stellen. En ik denk dat de problematiek die u aankaart, terecht is.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik wil antwoorden. U hebt ongetwijfeld mijn boekje over Brussel gelezen. Dat veronderstel ik toch. Daarin stel ik heel duidelijk dat iedereen op elk ogenblik van de dag zonder problemen op straat moet kunnen komen. Ook tijdens de bespreking van de beleidsnota heb ik hier al gezegd dat ik het niet normaal vind dat vrouwen met een minirok of een diep decolleté problemen hebben. Het probleem zit bij de testosteronbommetjes in de stad. Het zijn stadsjongens die een testosteronmanagementsprobleem hebben. Daar komt het dikwijls op neer. Het is een probleem van omgang met seksualiteit.

In mijn beleidsnota heb ik daar aandacht aan besteed; we moeten daar absoluut op ingaan. Het is steeds opnieuw hetzelfde probleem. Het heeft te maken met houdingen ten aanzien van de hoofddoek, van holebi's, van minirokken. Het is geen probleem van jongens op zich, maar van een problematische omgang met seksualiteit. Soms is hun gedrag ook een uiting van misplaatste bravoure, die niet kwetsend is bedoeld maar wel zo overkomt. Begrijp me niet verkeerd: ik wil dat gedrag niet vergoelijken.

Dat gedrag bestaat in verschillende schakeringen. Ik woon in een buurt waar heel wat loft-socialisten en Dansaertvlamingen wonen, maar waar ook heel wat allochtone mensen wonen. Het is een heel gemengde buurt waar het doorgaans goed gaat, maar waar men wel vaststelt dat sommige jongens niet weten wat ze doen en dikwijls gewoon stoer willen doen. Maar soms zijn ze tegenover vrouwen zeer agressief, grof en plat. Dat staat dan ver af van de gewone Italiaanse man die staat te fluiten. Soms is dat grappig. Maar als dat echt in your face gebeurt, en er zelfs handtastelijkheden aan te pas komen, is dat onaanvaardbaar.

Als we die jongeren zeggen dat dit niet kan, dan wordt dat opgevat als een vaderlijke vermaning waar ze op neerkijken. Het is dus geen goede manier om het probleem aan te pakken. Ik denk dat we manieren moeten vinden om hen bewust te maken van wat kan en wat niet kan. Eigenlijk moeten we hen – onder meer via het onderwijs – opvoeden. Het is een leerproces. We moeten hen niet stigmatiseren, want dat komt ook bij andere groepen voor. In elk geval hebben we nog veel werk te verrichten.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, minister, collega's, ik schaar me volledig achter de woorden van mevrouw Brussee. Men doet het probleem nogal vlug af als een zaak van jongens die niet kunnen omgaan met seksualiteit. Volgens mij gaat het veel meer over een gebrek aan respect voor de vrouw. Het zijn niet enkel vrouwen met een minirok of een diep decolleté die problemen hebben. De situatie in Zweden toont aan dat het gaat over een gebrek aan respect voor westerse vrouwen.

Daar laten steeds meer blonde meisjes en vrouwen hun haar verven, want blonde vrouwen worden meer aangevallen dan donkerharige vrouwen omdat zij meer typisch zijn voor hoe westerse vrouwen eruitzien. Zij dragen ook steeds meer lange rokken of broeken. Ik wijs dus op het feit dat die tendens zich in heel Europa voordoet. Er is geen respect voor de westerse vrouw, en dat heeft niet zozeer te maken met problemen met de omgang met seksualiteit.

Minister Pascal Smet: Ik ben het daarmee eens.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de titel 'Master of Science' in het academisch onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over de naam van bepaalde diploma's. Twee Brusselse universiteiten, de Nederlandstalige Vrije Universiteit Brussel (VUB) en de Franstalige Université Libre de Bruxelles (ULB), zullen vanaf het academiejaar 2011-2012 hun ingenieursopleidingen versmelten. De studenten kunnen dan kiezen uit een deels of een volledig Engelstalig programma. Onder de noemer BRUFACE zullen een reeks masteropleidingen in de ingenieurswetenschappen worden aangeboden. Ook de diplomering zal gemeenschappelijk zijn.

Wat is het probleem? De ULB wenst een uniform diploma waarop 'Master of Science' staat vermeld. De term is een internationaal gebruikte term. De VUB kan deze term slechts gebruiken na een besluit van de Vlaamse Regering.

Artikel 13 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen stelt: "De Vlaamse Regering stelt, in functie van de internationale herkenbaarheid, na advies van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) en de studentenkoepelverenigingen in de zin van het decreet van 30 maart 1999 houdende de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen, de lijst vast van de bachelors-mastersgraden in het academisch onderwijs waaraan de specificatie 'of Science' of 'of Arts' mag worden toegevoegd. De adviezen worden geacht gegeven te zijn indien ze niet verstrekt worden binnen de door de Vlaamse regering bepaalde termijn."

Zoals in vele zaken is er tussen de VLIR en de VLHORA geen overeenstemming over deze term. Ze discussiëren over de specificaties die men al dan niet enkel toekent aan de academische opleidingen of ook aan deze van de hogeschool. Ook zijn er discussies over het gebruik van de termen 'of Science', 'of Laws' en 'of Medecine'. Decretaal is er op dit moment nog geen basis voor het gebruik van 'of Laws' en 'of Medecine', maar dat is minder belangrijk met betrekking tot mijn vraag.

Het gebruik van de term 'of Science' is internationaal zeer belangrijk, voor de internationale uitstraling van het diploma. Dat wordt ook gezegd in het decreet zelf. De meeste masterrichtingen nemen dan ook een naam aan waar ze toch op een of andere manier 'of Science' in vermelden. Ik geef enkele voorbeelden: Master of Applied Sciences and Engineering; Applied Computer Science, Master of Applied Sciences and Engineering: Computer science,

Master of Electronics and Information Technology Engineering en Master of Photonics Science and Engineering. Maar deze benamingen geven geen internationale herkenbaarheid.

Het voorstel om op de diploma's van ULB en VUB 'Master of Civil Engineering' te zetten wordt weinig enthousiast onthaald. Aan de andere kant gebruiken de leden van de Vlaamse Ingenieurskamer (VIK) wel de term 'Master of Science'. De term 'Master of Science' staat duidelijk te lezen op hun ledenkaarten en hun website. Als u de VIK googelt, zal die website er wel uit rollen.

Minister, bent u op de hoogte van de problemen in verband met de term 'of Science'? Wanneer zal de Vlaamse Regering uitvoering geven aan artikel 13 en een reglementaire basis geven aan het gebruik van het toevoegsel? Hoe staat u tegenover het feit dat de term 'Master of Science' reeds door de VIK wordt gebruikt?

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Moerman. Ik weet uit persoonlijke ervaring dat het gebruik van de term 'Master of Science' een zeer verwarde bedoening is op dit ogenblik. Soms wordt dat beperkt tot de exacte wetenschappen en soms ook voor economie, humane wetenschappen en dergelijke. Qua internationale herkenbaarheid op de markt is het van heel groot belang dat daar duidelijkheid over wordt geschapen. Aangezien onze universiteiten steeds meer in Europa jobs beogen, is het belang van herkenbaarheid enorm toegenomen. Ik wil erop aandringen dat daarin klaarheid wordt geschapen door het nemen van beleidsmaatregelen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Er is op het veld een heel duidelijke vraag naar de mogelijkheid om de toevoegingen 'of Science' en 'of Arts' te kunnen gebruiken. Dat brengt op zich natuurlijk niets bij aan de intrinsieke waarde van de diploma's of de opleiding, maar het helpt wel in de internationale perceptie.

Zoals u terecht opmerkt, is er op het veld onenigheid over wie welke toevoeging zou mogen gebruiken. Ook internationaal is er niet één model dat het gebruik van deze toevoegingen zou regelen, ook al laat men het soms anders uitschijnen. Mocht dat er wel zijn, dan zou het gemakkelijk zijn om het toe te passen.

U hebt terecht verwezen naar artikel 13 van het Structuurdecreet, waarin een regeling is opgenomen op grond waarvan de specificaties 'of Arts' en 'of Science' in Vlaanderen kunnen worden toegevoegd. Dat is nadat de Vlaamse Regering een lijst heeft vastgesteld. Die lijst wordt vastgesteld op basis van een advies van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad (VLHUR) en de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS). Al in de vorige regeerperiode is erop aangedrongen om die lijst op te stellen. Er is nog altijd geen officieel advies van de VLHUR en de VVS bezorgd, maar de VLIR-raad heeft intussen op 5 mei 2010 een lijst goedgekeurd. Deze lijst zal nu voorgelegd worden aan de VLHUR en VVS met het oog op een gezamenlijk standpunt. Ik zal opnieuw aandringen om zo snel mogelijk een al dan niet gezamenlijk advies te bezorgen. Op basis van deze adviezen zal de Vlaamse Regering in het najaar een besluit nemen om die lijst vast te stellen.

Ik ben ook bereid om te kijken of we de momenteel voorgestelde specificaties niet moeten aanvullen in het decreet. U hebt zelf al verwezen naar voorbeelden als Master of Laws, of Medicine, of Veterinary Medicine. Ook de afkortingen zijn niet beschermd en daarvoor hebben we een decretale aanpassing nodig. Men is nu in het kader van Onderwijsdecreet XXI al aan het kijken of we dat niet moeten aanpassen. Die oefening is op dit moment bezig.

Ik wil duidelijk stellen dat zolang er geen uitvoering is gegeven aan artikel 13, in principe in Vlaanderen de specificatie 'of Science' en 'of Arts' niet kan worden toegevoegd aan de bestaande bachelor- en mastergraden. Artikel 25, paragraaf 9 stelt immers uitdrukkelijk dat de toevoeging dezelfde bescherming geniet als de graad zelf en de met de graad verbonden titel. Eigenlijk hanteert de VIK dus onrechtmatig die toevoegingen, ook al doet men dat

vooral met het oog op de internationale erkenning van de titel. Als ik het decreet toepas, kan ik de VIK straffen. Aangezien we op het punt staan om artikel 13 uit te voeren, lijkt het mij niet zo wenselijk om nu nog veel energie te steken in het vervolgen van de mensen van het VIK. Dat is ook niet uw vraag denk ik. We zullen het in het najaar in orde brengen, en dan nemen we onze verantwoordelijkheid op.

Mevrouw Fientje Moerman: Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Ik vind het logisch, normaal en nodig dat men luistert naar de betrokkenen op het veld. U geeft in uw antwoord aan dat er een VLIR-advies is, dat nu naar de VLHORA en de VVS gaat. Dat zijn de drie instanties die in artikel 13 worden opgesomd. Het is niet altijd gemakkelijk – om het eufemistisch uit te drukken – om tot een akkoord tussen de VLIR en de VLHORA te komen. Daarom trek ik uw aandacht op het laatste zinnetje van artikel 13: “Als de adviezen niet verstrekt zijn binnen de termijn aangegeven door de Vlaamse Regering, worden ze geacht gegeven te zijn en kan de regering beslissen.” Ik zou niet graag hebben dat dit door onenigheid in een straatje zonder eind zou verzeilen en er uiteindelijk geen beslissing komt. U hebt de volle wettelijke mogelijkheid. U geeft ze de kans om een advies te geven. Als ze het niet doen, jammer voor hen.

Minister Pascal Smet: Ik bevestig dat we in het najaar een besluit hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de discriminatie van zwangere vrouwen en jonge moeders op de werkvloer

Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de verontrustende cijfers rond de discriminatie van zwangere vrouwen op het werk

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen mannen en vrouwen stelt dat elke discriminatie op grond van zwangerschap, bevalling of moederschap op de arbeidsmarkt ontoelaatbaar is. Nochtans wees recent onderzoek naar discriminatie van zwangere vrouwen en jonge moeders op de werkvloer, uitgevoerd door de universiteit van Hasselt, uit dat de realiteit er enigszins anders uitziet.

Ruim een vijfde van alle klachtendossiers die het Instituut voor de gelijkheid van mannen en vrouwen in 2008 behandelde, had te maken met zwangerschap, bevalling of moederschap. Ten opzichte van 2007 is dit een stijging van 44 procent. Zo ondervindt bijna een werknemster op de vijf problemen met het moederschapsverlof, werkt 18 procent in onaangepaste werkomstandigheden en krijgt 17,8 procent te maken met discriminatie op financieel of carrièrevlak. 5,1 procent van de werknemsters zou zelfs ontslag hebben gekregen omwille van haar zwangerschap of zelf ontslag hebben genomen naar aanleiding van een slechte behandeling tijdens de zwangerschap. Opvallend is ook het gebrek aan risicoanalyses: 60 procent van de werkgevers laat na een dergelijke analyse uit te voeren die moet onderzoeken of de werkomstandigheden een risico inhouden voor de veiligheid van de moeder en haar ongeboren kind.

Deze bevindingen zijn bijzonder problematisch en stemmen tot nadenken. De negatieve reacties die zwangere werknemsters krijgen, zorgen ervoor dat een aanzienlijk deel met tegenzin gaat werken. Aanstaande en jonge moeders worden ontmoedigd om hun professionele loopbaan verder uit te bouwen en hun carrière wordt op deze manier al in een zeer

vroeg stadium gehypothekeerd. Door deze discriminatie ontstaat een drempel voor volwaardige participatie van zwangere vrouwen op de arbeidsmarkt.

Er moet aandacht worden besteed aan een evenredige arbeidsdeelname en aan diversiteit op de werkvloer. Dit wordt alleen maar versterkt door de huidige maatschappelijke verwachting dat zoveel mogelijk mensen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Hoewel de werkzaamheidsgraad van vrouwen langzaam toeneemt, is er nog steeds een genderkloof van meer dan 11 procent. De bovenstaande bevindingen dragen enkel bij aan dit probleem.

Om deze genderkloof te bestrijden, is bijzondere aandacht nodig voor de discriminatie van zwangere vrouwen en jonge moeders op de werkvloer. Ook de verantwoordelijkheid van de werkgevers is hier van groot belang. Daarom had ik mijn vraag in eerste instantie aan minister Muylers gesteld. De werkgevers kunnen instaan voor een vrouwvriendelijk klimaat en voor het verschaffen van meer informatie over de rechten van zwangere werkneemsters.

In de beleidsnota Werk 2009-2014 kan ik niet meteen iets vinden over een visie op en een aanpak van deze problematiek. In de beleidsnota Gelijke Kansen 2009-2014 worden maatschappelijke problemen als de loopbaankloof tussen mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt, het glazen plafond en de loonkloof vermeld. De bovenstaande discriminaties van zwangere vrouwen en jonge moeders op de werkvloer dragen enkel bij tot deze problematiek.

In het kader van het gelijkekansenbeleid en antidiscriminatiebeleid moet dan ook aandacht worden besteed aan de discriminatie van zwangere vrouwen en jonge moeders op de werkvloer.

Minister, is er samenwerking en overleg tussen beide ministers om discriminatie van zwangere vrouwen en jonge moeders te traceren, te voorkomen en weg te werken? Zo ja, zijn daar al effecten van zichtbaar? Zo niet, kan er binnen afzienbare tijd een gezamenlijk beleid worden gevoerd om discriminatie op grond van zwangerschap, bevalling of moederschap op de arbeidsmarkt aan te pakken?

Zijn er signalen dat de werkgeversorganisaties wel degelijk gevoelig zijn voor deze problematiek en de werkgevers daarover op passende wijze informeren en sensibiliseren?

Is er samenwerking en overleg van beide ministers met het maatschappelijke middenveld, in het bijzonder de vrouwenorganisaties, om zwangere vrouwen en jonge moeders te informeren over hun rechten en te ondersteunen en begeleiden in geval van discriminatie?

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik sluit me volledig aan bij deze vraag. Het is inderdaad zo dat zwangere vrouwen het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt. Dat blijkt uit het groot aantal klachten dat het Instituut voor Gelijkeheid van Vrouwen en Mannen vorig jaar ontving. Het afgelopen jaar behandelde het instituut 239 dossiers die te maken hadden met allerlei vormen van discriminatie: op het werk, bij het leveren van goederen en diensten en in de gezondheidszorg. Daarvan leidden 101 dossiers daadwerkelijk tot een klacht.

Dat laatste cijfer ligt dubbel zo hoog als het jaar voordien. Ruim de helft van alle klachten zijn dus terug te voeren tot de werksfeer. Personen, vooral vrouwen, klagen over intimidatie, het plots stopzetten van een tijdelijk contract, promoties die uitblijven. Opvallend is dat in een op de zeven dossiers de klaagster kort daarvoor kenbaar heeft gemaakt dat ze een kind wil of al zwanger is.

Hoewel de Belgische wetgeving beschikt over een arsenaal aan beschermende maatregelen voor zwangere vrouwen en moeders, lappen sommige werkgevers die regels aan hun laars. De problemen komen vooral in kleinere bedrijven voor. Men ziet op tegen de kosten van een tijdelijke vervanging en men gaat ervan uit dat een vrouw zich later per definitie met de kinderen bezighoudt, waardoor ze minder aandacht zal hebben voor haar job.

Minister, deze discriminatieproblematiek wordt in uw beleidsnota nogal stiefmoederlijk behandeld. Wij hebben er tijdens de bespreking van de beleidsnota meermaals op gewezen dat de gelijkheid van vrouwen en mannen moet primeren. Dat mag niet gaan ten koste van andere minderheidsgroepen. Ik bedoel daarmee niet dat zij geen aandacht mogen krijgen. Ik heb echter de indruk dat de gelijkheid van vrouwen en mannen steeds meer op de achtergrond verdwijnt.

Minister, wat is uw reactie op deze berichtgeving van het Instituut voor de gelijkheid van mannen en vrouwen? Hebt u specifiek over deze problematiek al maatregelen genomen?

Vanmorgen hoorde ik uitredend federaal minister Vanackere zeggen dat in het kader van het Europees voorzitterschap van België niet zozeer grote verklaringen afgelegd zullen worden, maar dat veeleer taken zouden worden afgewerkt die op de agenda staan. Een van de voorbeelden was de veiligheid van zwangere vrouwen op het werk. Is het niet aan te raden om in het kader van deze problematiek niet alleen de veiligheid van zwangere vrouwen op het werk, maar ook de discriminatie van zwangere vrouwen op het werk onder de aandacht te brengen?

De voorzitter: Mevrouw Brusseeel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseeel: Ik ben het volledig eens met beide collega's. Er is meer aandacht nodig voor deze problematiek. Het gaat immers om een diepgeworteld probleem dat niet met één maatregel kan worden aangepakt. Het Instituut voor de gelijkheid van mannen en vrouwen heeft een zeer lijvig rapport samengesteld. In het eerste deel wordt de Europese situatie beschreven. Het rapport bevat onder meer gegevens van België, maar ook onderzoeken uit Italië, Groot-Brittannië enzovoort. Het resultaat is overal ongeveer hetzelfde. Zwangere vrouwen en jonge moeders worden op velerlei wijzen gediscrimineerd door hun werkgever. Het gaat niet altijd over gemakkelijk aantoonbare discriminatie, maar ook over pesterijen en intimidatie. Deze zaken zijn ook strafbaar. Dat wordt niet altijd benadrukt. Veel vrouwen zijn daar trouwens niet van op de hoogte.

Minister, men het oog op het Europees voorzitterschap wil ik u vragen om deze thematiek hoog op de agenda te plaatsen. Zodra er een federale regering is, moet er ook overleg worden gepleegd met het federale niveau. Er is een minister voor werk, voor kmo's, voor gelijkheid van kansen enzovoort. Het zal dan ook een werk worden voor een team aan ministers die moeten inzien dat er een groot probleem is. Niet alleen moeten de werkgevers worden gesensibiliseerd, ook de jonge ouders moeten beter geïnformeerd worden. Velen blijken niet op de hoogte te zijn van de Belgische wetgeving en van de Europese richtlijn.

Meer flankerende maatregelen zouden kunnen helpen. Verder wil ik ook pleiten voor meer betaalbare en flexibelere kinderopvang, want ook daar wringt het schoentje. Veel werkgevers vrezen niet alleen dat ze 3 maanden niet kunnen rekenen op een moeder in zwangerschapsverlof, maar ook dat het absentisme groter zal zijn als de baby geboren is. Ik vraag dan ook een aanpassing van de Barcelonanorm. 33 procent voor kinderopvang is immers bijzonder weinig. Dat betekent dat er een oplossing is voor een derde van de baby's. Zo kunnen we niet alle moeders aan het werk houden.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, minister, ik sluit me bijzonder graag aan bij de twee collega-vraagstellers. Het is een problematiek die al jaren meegaat, het is een oud zeer. Ik zou moeten teruggaan naar de jaren 50, toen vrouwen in het onderwijs verplicht werden om hun job op te geven als ze huwden. Wanneer dat exact werd afgeschaft, dat weet ik niet, maar het bestond in elk geval in de generatie van mijn moeder. Nu zijn we dus al een heel stuk verder en nog altijd is die ongelijkheid daar.

Nu gaat het om de specifieke problematiek van de zwangere vrouwen. Mevrouw Brusseeel verwijst onder meer naar de federale overheid, waar maatregelen kunnen worden getroffen.

Mevrouw Pehlivan verwijst naar overleg op Vlaams niveau. Ik wil u dienaangaande toch graag een suggestie doen. Wij hebben in ons programma het volgende opgenomen: “In de maanden volgend op de aankondiging van een zwangerschap is de werkgever geen RSZ-bijdrage verschuldigd op het loon van de betrokken werknemer. Op die manier wordt de werkgever gecompenseerd voor het gemis van de werknemer de maanden nadien en verzekeren we jonge vrouwen gelijke kansen bij de selectieprocedure.” Dit is natuurlijk maar een suggestie, maar misschien kunt u, wanneer de volgende federale regering gevormd is, bij degene die de verantwoordelijkheid krijgt of iets te zeggen heeft over de RSZ, ‘een visje uitgooien’ en overleg plegen over de mogelijkheden, want ik denk dat de aangehaalde problematiek aantoont dat deze heel pijnlijke situatie nog bestaat.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Celis, ik zal dat zeker doen wanneer de volgende federale regering er is, maar ik denk dat u dat ook op tafel moet leggen bij de vorming van die federale regering.

Op basis van uw reacties meen ik dat we het er met zijn allen over eens zijn dat de resultaten van die studie inderdaad verontrustend zijn. Ik ben er sterk van onder de indruk.

Het is uiteraard geen toeval dat het federale Instituut voor de gelijkheid van mannen en vrouwen de opdracht heeft gegeven om dit onderzoek over zwangerschap op het werk te voeren. Het betreft hier immers en op dit moment overwegend een federale bevoegdheid. De Vlaamse bevoegdheden bij zaken van werkgerelateerde discriminatie beperken zich in hoofdzaak tot beroepskeuzevoorlichting, beroepsopleiding, loopbaanbegeleiding en arbeidsbemiddeling. Met andere woorden, deze Vlaamse bevoegdheden betreffen niet zozeer de relaties op de werkvloer zelf, maar eerder het voor- en zijtraject. De werkvloer zelf en de beëindiging van de arbeidsrelatie zijn, op dit moment, een zaak van de federale overheid. Misschien verandert dat wel de komende maanden, daar zijn toch veel mensen voorstander van, maar in elk geval is dat op dit moment niet het geval, en het is dus ook in eerste instantie de federale overheid die tegen de vastgestelde discriminaties acties moet ondernemen.

Uiteraard wil ik niet lijdzaam toekijken en zal ik een aantal initiatieven nemen die inspelen op het bestrijden van zwangerschapsdiscriminaties. Zo heb ik me in het kader van de open coördinatiemethode, samen met onder meer collega-minister Muylers, geëngageerd om de loopbaankloof te bestrijden. We zullen in nauw overleg met onder meer de SERV en de werkgeversorganisaties een breed actieplan ontwikkelen. Uiteraard zullen we hier ook heel de problematiek van de zwangerschapsdiscriminaties thematiseren. Ik zal eerstdaags, wanneer ik met minister Muylers overleg heb over het intensifiëren van onze samenwerking, ook op de agenda zetten.

Uiteraard zal ik binnen het eigen functioneel beleid werkgevers en werknemers sensibiliseren over het belang van een haalbare combinatie van arbeid en zorg voor vrouwen en mannen. Het is heel belangrijk dat de combinatie arbeid en zorg, zeker wanneer mensen langer zullen moeten werken, nog aan belang zal winnen. We zullen daarbij initiatieven uitwerken zowel gericht tot de werknemers als tot de werkgevers.

Zo is er voor 2012 een brochure voor de werkgevers in opmaak waarin de wetgeving op het vlak van gelijkheid tussen mannen en vrouwen, het vermijden van mogelijke discriminaties en het toepassen van gezinsvriendelijke maatregelen worden opgelijst en verder toegelicht.

Op dit moment is er ook een brochure in opmaak, gericht tot jonge ouders en in het bijzonder tot de mannen, want ook die mogen best ouderschapsverlof opnemen, om alle combinatie-mogelijkheden goed uit te leggen en hen te sensibiliseren. Deze brochure is momenteel in ontwikkeling.

De bevoegdheid van de Vlaamse overheid bestaat vooral uit het sensibiliseren en informeren, en dat zullen we ook doen. Het optreden tegen discriminaties is tot nader order een federale

bevoegdheid en uiteraard kunnen natuurlijk mensen ook bij onze meldpunten voor discriminatie terecht wanneer ze vaststellen dat ze gediscrimineerd worden. We kunnen mensen alleen maar aanmoedigen om daarover klachten in te dienen, want op die manier beginnen de knipperlichten te branden en kunnen we de problemen ook oplossen. Als de heer De Witte, de voorzitter van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, samen met mij meldpunten opent, zegt hij altijd: “A complaint is a gift.” En eigenlijk is dat wel waar, want dan komt aan het licht wat er verkeerd loopt in de samenleving en kunnen we de problemen oplossen.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, u merkt aan de betogen van mijn collega's dat dit een problematiek is die over de grenzen van de meerderheid en minderheid gedragen wordt, vandaar het belang van het aankaarten van dit probleem hier.

Het klopt natuurlijk dat het de federale overheid is die de sancties moet opleggen, maar ik meen dat we ook op Vlaams niveau, binnen onze bevoegdheden, iets kunnen doen. Het gaat trouwens niet over uw bevoegdheden alleen, en daarom had ik deze vraag eerst ook gesteld aan minister Muylers. Hij heeft immers ook een verantwoordelijkheid op het vlak van informatie ten aanzien van werknemers en de werkgevers. Zolang de bevoegdheden op deze manier verdeeld zijn, moeten we zo werken. We moeten natuurlijk de vorming van de federale regering afwachten, misschien komen de bevoegdheden volledig naar Vlaanderen en kunnen wij ook sancties invoeren, dat zal wellicht meer effect hebben.

Men zegt dat we langer moeten werken, maar we moeten elke discriminatie van bepaalde groepen bestrijden: hier betreft het de vrouwen, maar er zijn ook discriminaties op de werkvloer ten aanzien van andere groepen. Discriminatie op de werkvloer, van om het even welke groep, mogen we niet tolereren. De heer Gatz had het over een andere groep die op de werkvloer wellicht ook wordt gediscrimineerd. We moeten elke vorm van discriminatie bestrijden, indien nodig met sancties.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik dank u voor uw antwoord, minister.

Ik ben in de eerste plaats blij om te ontdekken dat mevrouw Pehlivan misschien wel zou willen dat deze bevoegdheid naar Vlaanderen komt. Dat zou mij enorm plezieren.

Minister, ik vind uw antwoord nogal kort. Het is inderdaad een federale materie. U verwijst vooral naar een brochure waar ik met ongeduld op wacht. Ik ben blij dat u daar een uitgebreide brochure van wilt maken en daar ook de vaders in opneemt. Ik verneem van vaders die ouderschapsverlof willen nemen dat ze worden uitgelachen. Het is schandalig wat daar soms over wordt gezegd.

Ik heb echter niets gehoord over het Europese voorzitterschap. Wij hebben gevraagd om dat mee te nemen. Vandaag zijn de regeringsleiders dat al aan het bespreken. Deze namiddag komt het ook aan bod in deze commissie. U hebt daar niet op geantwoord.

Minister Pascal Smet: Dat is iets dat wij gewoon bij ons moeten regelen. Dat moeten we niet op Europees niveau regelen, op basis van het subsidiariteitsbeginsel. Het is gewoon een mentaliteitswijziging die in onze samenleving moet plaatsvinden. Ik neem aan dat mijn federale collega – wie dat ook mag zijn, maar op 1 juli zal het nog wel minister Milquet zijn – dat op de agenda zet. Zij is de hoofdpiloot voor Gelijke Kansen, ik ben de assessor. Ik zal dat aankaarten in de gesprekken, maar op dit moment zie ik niet onmiddellijk de toegevoegde waarde van Europa. Het is de regelgeving en de mentaliteit bij ons die moeten veranderen.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mevrouw Brusseel heeft dat correct gezegd. Het eerste deel van het rapport van het instituut omschrijft de situatie in heel Europa.

Minister Pascal Smet: We kunnen beginnen met voor eigen deur te vegen. We moeten de andere landen geen les geven.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Men kan toch op meer dan één plaats vegen?

Minister Pascal Smet: Dat klopt, maar dat is meer geloofwaardig als men de zaak zelf al heeft aangepakt. Dan kan men goede raad geven.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Het is inderdaad een kwestie van organisatie van het beleid. Voor men gaat dialogeren, kan men het best een initiatief promoten of een oplossing naar voren schuiven.

Er is op Europees niveau een probleem. U kunt het wel degelijk op twee niveaus tegelijk bespreken. U kunt het in Vlaanderen bespreken. U kunt het binnen België bespreken met minister Milquet. Vervolgens kunt u het op de agenda zetten tijdens het Europees voorzitterschap. Dat is een uitgelezen kans, ook voor u, om een progressieve stem te laten klinken, en om aan de kar te trekken. U gaat daarvoor toch niet wachten op minister Milquet of op een staatshervorming? De vrouwen die worden gediscrimineerd, ondervinden daar dagelijks last van. Het zou echt wel getuigen van al te veel bureaucratie om het probleem nog niet op die agenda te plaatsen omdat we eerst voor de eigen deur moeten vegen. U weet even goed als ik dat er telkens veel tijd verloren gaat. De studies zijn er, de gegevens zijn er. Ik zou u willen vragen om in te grijpen, en op Vlaams niveau kunt u meer doen dan u daarnet in uw antwoord liet uitschijnen. Uiteraard moet u met minister Muyters gaan samen zitten, maar waarom ook niet met minister Vandeuren, bevoegd voor kinderopvang en voor Kind en Gezin. Hij zou kunnen zorgen voor flankerende maatregelen. *(Opmerkingen)*

We kunnen daar zeker nog vaak over praten, minister. Ik wil u dat toch al zeggen.

De Barcelonanorm, ik blijf erbij, dat is een lachertje. Men is overeengekomen dat er een werkzaamheidsgraad van 70 percent moet zijn, ook bij vrouwen. Als die echter moeder worden, moeten ze het zien te redden met een kinderopvang die op zijn best 33 percent haalt. Daar zit een ontoelaatbare discrepantie in. Al wie progressief is, wil daar toch tegen optreden, hoop ik. Minister, ik wil u nogmaals vragen om aan de kar te trekken.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, het was bijzonder fijn om te horen dat over de partijgrenzen heen verwezen wordt naar de verschillende niveaus en hun bevoegdheden. Er zal moeten worden samengewerkt om verbetering te brengen. De suggestie om de bevoegdheid van het federale niveau over te hevelen naar Vlaanderen heb ik bijzonder goed gehoord. Dan zou 1 plus 1 misschien wel eens 3 kunnen zijn en de zaak vooruit helpen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de evaluatie van de Se-n-Se-opleiding Integrale Veiligheid

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, ik kan kort zijn, want dit is een opvolgvraag over de brandweeropleiding. U zult intussen ook al goed begrepen hebben dat ik iets met de brandweer heb. Ik vind het een fijne job.

Sinds dit schooljaar wordt in veertien scholen in Vlaanderen de Se-n-Se opleiding Integrale Veiligheid aangeboden. Zo'n 450 jongeren volgen deze richting. Geslaagde studenten kunnen

vlot doorstromen naar veiligheidsfuncties. Aan de politieschool krijgen ze vrijstellingen, bij de brandweer kunnen ze meteen aan hun stage beginnen.

De Vlaamse overheid en de federale overheid hadden vorig jaar, na een jaar onderhandelen, een overeenkomst bereikt over de inrichting van de modules Veiligheidstechniek brandweer in het kader van deze Se-n-Se-opleiding. Hierin werd opgenomen dat dit opleidingsjaar een proefproject is dat op het einde van het schooljaar zou worden geëvalueerd.

In antwoord op een schriftelijke vraag van mij stelde u het volgende: “De evaluatie op basis van een schriftelijke bevraging is gepland voor begin juni 2010. Het betreft een gemeenschappelijke evaluatie van Onderwijs en Binnenlandse Zaken, waarbij de secundaire scholen maar ook de politie- en brandweerscholen zullen worden bevraagd. Hoewel nog niet definitief bepaald, gaan de evaluatiecriteria bondig gesteld de volgende richting uit: het geïntegreerde aspect van de opleiding (bekeken vanuit het standpunt van de school en van de leerling); de slaagpercentages (zowel per globale opleiding als per opleidingsonderdeel); de coördinatie en organisatie van de diverse opleidingsaspecten; de communicatie tussen alle betrokken actoren (overheden en anderen).”

Minister, hierbij heb ik de volgende vragen. Is de evaluatie reeds afgerond? Indien ja, wat zijn de resultaten van deze evaluatie? Kunt u die toelichten aan de hand van de evaluatiecriteria? Werd er op basis van deze evaluatie reeds een beslissing genomen over de toekomst van deze opleiding? Indien neen, wanneer zal de evaluatie worden afgerond?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, de evaluatie loopt nog. Ze kan maar beëindigd zijn wanneer 30 juni, de feitelijke einddatum van het schooljaar, is bereikt. De verwachting is dat ik tegen midden juli 2010 het evaluatierapport zal krijgen. Ik kan u zeggen dat we de laatst geplande opleiding die er was, ingevuld hebben en daarbij vorige vrijdag een uitzondering op de programmastop hebben toegestaan. U weet dat er nog een richting kon worden ingericht. Los van de evaluatie, is de toestemming dus gegeven.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, ik dank u voor het duidelijke antwoord. Het is bijzonder fijn te kunnen vernemen dat de opleiding in september kan worden gestart door diegenen die ze gevraagd hebben.

Als de resultaten van de evaluatie er zijn, kunnen ze dan aan de leden van de commissie worden bezorgd zodat ik het later nog eens over deze thematiek kan hebben?

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de rapportering inzake de OCM-actieplannen 2008-2009 (open coördinatiemethode)

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Voorzitter, minister, collega's, in het Vlaamse gelijkemansbeleid wordt sinds 2005 gewerkt met de open coördinatiemethode (OCM) voor het realiseren van een horizontaal gelijkemansbeleid of beleidsdomeinoverschrijdende verankering, met andere woorden voor het integreren van een gelijkemansperspectief in elk Vlaams bevoegdheidsdomein.

Essentieel aan de OCM is dat verschillende actoren – en hier zijn dat de leden van de Vlaamse Regering – gezamenlijk doelstellingen afspreken, waarna elk van hen verant-

woordelijk is voor de realisatie van deze doelstellingen binnen het eigen bevoegdheidsdomein.

De OCM-actieplannen met als looptijd 2008-2009 zijn nu bijna een half jaar afgelopen. Uit het verslag van januari 2010 van de ambtelijke commissie Gelijke Kansen blijkt dat de verslagfiches van de actieplannen, samen met een voorstel van een nieuw OCM-doelstellingenkader, uiterlijk op 11 april aan de Vlaamse Regering zouden moeten zijn overgemaakt. U hebt mij, in een antwoord op een schriftelijke vraag, deze timing bevestigd en eraan toegevoegd dat deze informatie, dus ook de verslagfiches, dan vervolgens aan het Vlaams Parlement wordt bezorgd. Inmiddels is het half juni en hebben wij de verslagfiches nog niet ontvangen.

Mijn vraag om uitleg sluit aan bij mijn interpellatie van een paar weken geleden over het gelijkekansenbeleid. Minister, kunt u meedelen waarom de verslagfiches nog niet zijn overhandigd aan de leden van dit parlement? Kunt u alle verslagfiches van de actieplannen 2008-2009 onmiddellijk laten bezorgen aan de leden van het parlement? Kunt u in de bevoegde commissie verslag uitbrengen over de realisaties van de actieplannen? Worden de verslagfiches van de actieplannen 2008-2009 in hun totaliteit geëvalueerd op mogelijke beleidsconclusies, en welke initiatieven plant u om opvolging te geven aan de resultaten? Zullen de verslagfiches of een eventuele globale evaluatie van de actieplannen gebruikt worden bij de opmaak van de nieuwe reeks actieplannen?

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, minister, ik ga helemaal akkoord met de vraag van mevrouw Franssen.

Twee jaar geleden werden de verslagfiches beschouwd als het sluitstuk van het goed werken van de OCM, en iedereen was toen vrij opgetogen. Ze werden voorgesteld door uw voorgangster, mevrouw Van Brempt. We dachten dat de OCM-methode goed op gang was.

De parlementsleden hebben enkel die verslagfiches als controle op de werking van die methode en op de werking van de actieplannen. Ik ben toch ook wel ontgoocheld dat we die evaluatie niet meer kunnen meemaken, want het is al meer dan 2 jaar geleden dat we nog verslagfiches van de vorige actieplannen hebben gekregen. Waarom duurt het zo lang voor we die verslagfiches krijgen? De verslagfiches zijn de neerslag van de evaluatie van de actieplannen. Ze zijn nodig om na te gaan welke doelstellingen voor het volgende jaar moeten worden gepland. De actieplannen zijn van een vorige legislatuur. U hebt intussen, samen met uw collega's, nieuwe doelstellingen moeten opstellen en naar aanleiding daarvan actieplannen moeten opstellen. Hoe kan men nu nieuwe actieplannen en een kader schetsen als we nog geen verslag en evaluatie hebben van de vorige actieplannen? Ik heb daar wat vragen bij. Ik had graag ook gehoord wanneer wij die fiches eindelijk gaan krijgen en kunnen bekijken.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik ben zoals u weet al lang in blijde verwachting van een antwoord inzake die coördinatiemethode en actieplannen. Ik sluit me dus aan bij de vraag van mevrouw Franssen. Het is inderdaad belangrijk dat we die fiches nu eens krijgen. Mijn medewerkster had daartoe al verschillende malen contact opgenomen met de diensten. Helaas zonder resultaat.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, de verslagfiches met betrekking tot de OCM-actieplannen 2008-2009 worden samen met het nieuwe OCM-doelstellingenkader aan de Vlaamse Regering overgemaakt: de verslagfiches ter kennisgeving, het OCM-doelstellingenkader ter beslissing. Eind mei heb ik u de stand van zaken uitvoerig uitgelegd. Als er een

nieuw doelstellingenkader wordt opgesteld, wordt er natuurlijk rekening gehouden met ervaringen uit het verleden.

De timing met betrekking tot het implementeren van de doelstellingen via actieplannen komt helemaal niet in het gedrang, want de eerstvolgende reeks actieplannen heeft als looptijd 2011-2012. Zo gauw het doelstellingenkader door de Vlaamse Regering is vastgelegd, worden het nieuwe doelstellingenkader en de bundel verslagfiches aan het Vlaams Parlement overgemaakt.

Van de 89 opgemaakte actieplannen zijn er op dit moment 78 verslagfiches ingediend. Er werd ook verslag uitgebracht van 3 extra initiatieven. Dat betekent dat we 81 acties hebben waarover een rapportage bestaat. Daarvan zijn er 63 effectief gerealiseerd. 45 hebben betrekking op het thema gender, 13 op het thema seksuele identiteit, 15 op het thema toegankelijkheid en 8 op meerdere thema's.

Als we het hele OCM-proces bespreken in de commissie, zullen we dan uiteraard ook de evaluatie mee bespreken. Maar als de verslagen eenmaal zijn ingediend en het nieuwe doelstellingenkader is bepaald, is het zeer interessant om in het kader van de OCM-methode, waarbij ik een coördinerende, inspirerende en stimulerende rol heb, ook de andere functioneel bevoegde ministers te interpellieren over de realisatie van de doelstellingen binnen hun eigen beleidsdomein. Het is belangrijk dat u niet alleen mij opvolgt, maar dat u ook de functioneel bevoegde ministers ter zake opvolgt, op basis van de verslagfiches die u dan van ons krijgt wanneer het kader is uitgewerkt.

Het spreekt vanzelf dat de ervaringen uit het verleden een belangrijk leerelement zijn. Uiteraard inspireren we ons bij de opmaak van het nieuwe OCM-doelstellingenkader op de verslagfiches.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Minister, dank voor het toch ietwat vage antwoord. U hebt het over 'op dat moment' en 'er wordt overgemaakt' en dergelijke meer. Een heel concrete timing hebben we dus niet.

U koppelt het nieuwe doelstellingenkader aan de verslagfiches van de actieplannen 2008-2009. U bent bezig met de algemene krijtlijnen van het nieuwe doelstellingenkader. Ik ga er dan van uit dat u op zijn minst al een evaluatie gemaakt hebt van de voorbije actieplannen, voordat u nieuwe doelstellingenkaders kunt opmaken. Dit verontrust mij toch een beetje.

Op mijn interpellatie hebt u geantwoord dat u die timing nodig hebt in functie van de kwaliteit en dergelijke, maar als u de nieuwe actieplannen gaat opmaken, hoop ik dat de evaluatie van de oude actieplannen toch wordt meegenomen.

Minister Pascal Smet: Jazeker. Dat heb ik ook gezegd.

Mevrouw Cindy Franssen: Ik heb ook nog steeds geen exacte timing van wanneer we die nu mogen verwachten. Uiteraard zullen wij ook de andere ministers vatten rond het gelijkemansbeleid. U bent coördinator, dus moet u er eerst voor zorgen dat alles er ligt voordat wij ons huiswerk kunnen maken voor de andere ministers en beleidsdomeinen. We zitten dus een beetje op onze honger.

Minister Pascal Smet: Ik heb u dat eind mei allemaal goed uitgelegd, maar ik heb de indruk dat u de nuances tussen de lijnen niet goed begrepen hebt. Niet elke collega is even geïnteresseerd in deze materie.

Mevrouw Cindy Franssen: Ik heb de nuances heel goed begrepen, hoor.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Dan wens ik u heel veel moed toe in het debat met uw collega's, minister. Waarom is er een minister van Gelijke Kansen? Toch omdat u erop zou toezien ...

Minister Pascal Smet: We zijn dat ook aan het doen. Ik heb gezegd dat we geen flauw ding gaan opstellen. U zult dat zien als u het krijgt. Er zal inhoud in staan. Daardoor heeft het iets meer tijd gevegd. Liever iets meer tijd met inhoud, dan op tijd zijn en geen inhoud.

Mevrouw Ann Brusseel: Dat kan verschillende zaken betekenen. Ik zou graag hebben dat u de hete aardappel niet doorschuift naar uw collega's, maar dat u hen echt op de vingers tikt als ze niet genoeg doen.

Minister Pascal Smet: Dat hebben we ook gedaan.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Net zoals mijn collega's ben ik een beetje ontgoocheld in het antwoord. Niet zozeer door u, minister, maar door uw collega's. Het is toch wel treffend dat iedereen telkens zijn borst nat maakt en tegen discriminatie en zo meer is, maar dat ze er, als puntje bij paaltje komt, geen werk van maken en het niet prioritair vinden.

Ik heb ook een probleem met het tijdspad. Ik hoor u vertellen over actieplannen 2008-2009 en over andere actieplannen 2011-2012. 2010 verdwijnt dus. In dat jaar is er niets. Ik vind dat de overgang van de ene naar de andere legislatuur echt niet correct verloopt.

We hebben inderdaad de verslagfiches nodig, zoals mevrouw Franssen opmerkte, om de andere ministers te kunnen interpellieren en hen erop te wijzen dat ze er geen werk van maken.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Minister, u zegt: liever niet op tijd maar met inhoud dan op tijd zonder inhoud. Ik hoop dat dat geen analyse is van uw voorganger. Ik ben natuurlijk veeleisender. Ik ben liever op tijd mét inhoud. Als de tijd die u nodig hebt, recht evenredig is met de kwaliteit van de doelstellingen, het kader en de actieplannen, dan mogen we de lat met betrekking tot de inhoud wel heel hoog leggen. We zullen dan echt wel de vinger aan de pols houden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■